భారత సర్వోన్నత న్యాయస్థానం

మార్చి 20, 1996

బొద్దుల కృష్ణయ్య మరియు మరొకరు
వర్సెస్
స్టేట్ ఎలక్షన్ కమిషన్, ఏపీ మరియు ఇతరులు .

[కె. రామస్వామి, ఎస్. పి. భరుచా మరియు కె. ఎస్. పరిపూర్ణన్ న్యాయమూర్తులు.]

ఆంధ్రప్రదేశ్ పంచాయతీ రాజ్ చట్టము, 1994: సెక్షన్ 33.

గ్రామ పంచాయతీ మండల పరిషత్తులు మరియు జిల్లా పరిషత్ నియమాలు , 1994 కు సంబంధించి ఆంధ్రప్రదేశ్ పంచాయతీ రాజ్ ఎన్నికల ట్రిబ్యునల్స్: నియమాలు 2 (1) (2) మరియు 12 (డి) (iii).

భారత రాజ్యాంగం, 1950: ఆర్టికల్ 243 (0).

ఎన్నికల ప్రక్రియ – కోర్టుకు జోక్యం చేసుకునే అధికారం – గ్రామ పంచాయతీ ఎన్నికల ముసాయిదా – ఎన్నికల ముసాయిదా రోల్స్ – 94 మంది వ్యక్తుల పేర్లను తొలగించడం – రిట్ – ఎన్నికలకు ఒక రోజు ముందు ఉన్నత న్యాయస్థానం తాత్కాలిక ఉత్తర్వులు – 94 మంది ఎన్నికల్లో పాల్గొనవచ్చని, కానీ ఓటు తేదీ నాడు వారు తమ ఓటు హక్కును వినియోగించలేరని మధ్యంతర ఉత్తర్వుల ద్వారా ఆదేశించడమైనది – ఓటు హక్కును వినియోగించుకోవడానికి ఆదేశాలు కోరబడినది – ఎన్నికల ఫలితాన్ని ప్రకటించవద్దని ఉన్నత న్యాయస్థానం మధ్యంతర ఉత్తర్వులు జారీ – విచారణ నిర్వహించాలని ఉన్నత న్యాయస్థానం రెవెన్యూ డివిజనల్ అధికారిని కూడా ఆదేశించింది. ఓటరు జాబితాలో 20 మంది వ్యక్తులను చేర్చడానికి అర్హులు అని కనుగొనబడెను – ఎన్నికలు పూర్తయినందువలన అర్హులైన 20 మంది తమ ఓటు హక్కును విడివిడిగా వినియోగించుకోవాలని హైకోర్టు ఆదేశించింది – హైకోర్టు ఆదేశాలకు వ్యతిరేకంగా అప్పీలు – నిర్ణయించినది , ఎన్నికల ఫలితాన్ని ప్రకటించవద్దని లేదా 20 మందికి కొత్తగా ఎన్నికలు నిర్వహించమని హైకోర్టు జారీ చేసిన ఉత్తర్వులు సరైనది కాదని, అయినను రిట్ పిటిషన్ సమర్థనీయమైనది – హైకోర్టు నందు రిట్ పిటిషన్

పెండింగ్ లో ఉండగా ఎన్నికల ప్రక్రియను నిలిపివేయాలని ఆదేశాలు జారీ చేయడం సమర్థనీయం కాదు.

మేఘరాజ్ కొఠారి v. డీలిమిటేషన్ కమిషన్, [1967] 1 SCR 400 = AIR (1967) SC 669, ఉదహరించబడింది.

ఎన్.పి.పున్నూస్వామి V. రిటర్నింగ్ ఆఫీసర్ , నమక్కల్ నియోజకవర్గం మరియు ఇతరులు.[1952] SCR 218; లక్ష్మీ చరణ్ సేన్ మరియు ఇతరులు మొదలైనవి. V. ఎ.కె.ఎం. హసన్ ఉజ్జమాన్ మరియు ఇతరులు మొదలైనవి., [1985] Supp. 1 SCR 493 మరియు స్టేట్ ఆఫ్ యు. పి. మరియు ఇతరులు V. ప్రధాన్, సంఘ్ క్షేత్ర సమితి మరియు ఇతరులు , [1995] Supp. 2 SCC 305, సూచించబడింది.

సివిల్ అప్పిలెట్ న్యాయాధికార పరిధి : సివిల్ అప్పీల్ నెం. 5283-84/1996.

W. P. వివిధ కేసులలో ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు యొక్క 22.12.95 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి. W. P. నెం. 16901/95, W.V.M.P. నెం. 2478, W. P. నెం. 13830, W.P.M.P. నెం. 1995లో 16901 నుండి అప్పీలు.

అప్పిలుదారులు తరపున పి. పి. రావు, ఎల్. నాగేశ్వరరావు, విమల్ దవె, ఎం. నారాయణరావు, బి. రాజేశ్వరరావు వాదనలు వినిపించారు.

ప్రతివాదుల తరపున ఎం. ఎం. రెడ్డి , డి. ప్రకాష్ రెడ్డి , కె. రామ్ కుమార్ , బాలసుబ్రమణ్యం మరియు శ్రీమతి ఎస్. ఉషా రెడ్డి ఉన్నారు.

కోర్టు ఈ క్రింది ఉత్తర్వులను వెలువరించినది :

అనుమతి మంజూరు చేయబడింది. మేము రెండు వైపుల నుండి న్యాయవాదుల వాదనలు విన్నాము.

ఈ వివాదం ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని నల్గొండ జిల్లా గ్రామ పంచాయతీ ఎన్నికలకు సంబంధించినది. ఆంధ్రప్రదేశ్ పరిధిలోని గ్రామ పంచాయతీకి ఎన్నికలు నిర్వహించడానికి 1995 జూన్ 7న పంచాయతీ రాజ్ చట్టము , (1994లో 13వ సంఖ్య) 1994 (సంక్షిప్తంగా 'చట్టము')

క్రింద నోటిఫికేషన్ జారీ చేయబడింది. గ్రామ పంచాయతీ ఎన్నికల జాబితాలను ఎన్నికలకు 30 రోజుల ముందు ఖరారు చేయాల్సి ఉంటుంది. సమర్థ అధికారం గల అధికారి తయారు చేసిన ఎన్నికల ముసాయిదా జాబితాలో, సుమారు 94 మంది వ్యక్తులు వారి పేర్లను కనుగొన్నారు కాని తరువాత వారి పేర్లు తొలగించబడ్డాయి. పర్యవసానంగా, వారు ఈ కేసులో ప్రతివాది నెం. 6-42 తో సహా ఉన్నత న్యాయస్థానంలో రిట్ పిటిషన్ నెం. 3060/95 ను దాఖలు చేశారు. 1995 జూన్ 27న ఎన్నికలు జరిగాయి. 1995 జూన్ 26 నాటి ఉత్తర్వుల ద్వారా ఉన్నత న్యాయస్థానం, ఒక మధ్యంతర ఉత్తర్వులు ద్వారా 94 మంది వ్యక్తులను ఎన్నికల్లో పాల్గొనడానికి అనుమతిస్తు ఆదేశాలు జారి చేసింది, కానీ ఎన్నికల రోజున వారు తమ ఓటు హక్కును వినియోగించుకోలేకపోయారు. తదనంతరం, WVMP నెం. 16901/95, లో ప్రతివాది నెం. 6-42 వారి ఓటు హక్కును వినియోగించుకోవడానికి అనుమతించమని ఆదేశాలను కోరారు. 1995 జూలై 6 నాటి మధ్యంతర ఉత్తర్వుల ద్వారా, గ్రామ పంచాయతీ ఎన్నికల ఫలితాన్ని ప్రకటించవద్దని ఉన్నత న్యాయస్థానం ఆదేశాలు జారీ చేసింది. అప్పీలుదారు మరియు ప్రొఫార్మా ప్రతివాది నెం. 43 WVMP నెం. 2478/95, నందు 1995 జూలై 6న ఉన్నత న్యాయస్థానం జారీ చేసిన ఆదేశాలను రద్దు చేయడానికి రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. 1995 నవంబర్ 8న ఉన్నత న్యాయస్థానం నల్గొండలోని రెవెన్యూ డివిజనల్ ఆఫీసర్ (ఆర్డీఓ) ను ప్రతివాది నెం. 6-42, వారి వాదనలు పరిశీలించి, వారు గ్రామంలో నివసిస్తున్నారా అని నిర్ధారించాలని ఆదేశించింది. డిసెంబర్ 2, 1995 నాటి విచారణలో, గ్రామంలో నివసిస్తున్న 20 మంది వ్యక్తులు మాత్రమే ఓటర్ల జాబితాలో చేర్చడానికి అర్హులని ఆర్డీఓ కనుగొన్నారు. ఈ వాస్తవాల పై ఉన్నత న్యాయస్థానం డిసెంబర్ 22, 1995 నాటి వివాదాస్పద ఉత్తర్వుల ద్వారా ప్రతివాదులు 6-42 లో ఓటు వేయడానికి అర్హులైన 20 మంది వ్యక్తులను ఎన్నికలలో పాల్గొనడానికి అనుమతించాలని ఆదేశించింది. అందువలన ప్రత్యేక అనుమతి పై ఈ అప్పీలు.

ఇప్పటికే ఎన్నికలు ముగిసినప్పుడు తమ ఓటు హక్కును విడివిడిగా వినియోగించుకోవడానికి అర్హులుగా తేలిన 20 మంది వ్యక్తులను ఎన్నికల్లో పాల్గొనమని హైకోర్టు ఆదేశించడం సమర్థనీయమేనా అనేది ఒక్కటే ప్రశ్న. ఒకసారి ఎన్నికల ప్రక్రియ ప్రారంభమైన తర్వాత, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 243 (0) అమలు ద్వారా, 20 మంది వ్యక్తులను ఎన్నికలలో పాల్గొనమని హైకోర్టు ఆదేశించడం సమర్థనీయం కాదని అప్పీలుదారు తరపున హాజరైన సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ పి. పి. రావు వాదించారు. ఎన్నికల పిటిషన్ ద్వారానే తగిన పరిష్కారం ఉంటుంది. ఈ చట్టం యొక్క ఉద్దేశ్యం, దాని కింద రూపొందించిన నియమాలు మరియు ఆర్టికల్ 243 (0) యొక్క లక్ష్యం

ఏమిటంటే, గ్రామ పంచాయతీకి ఎన్నికల ప్రక్రియ ఒకసారి ప్రారంభమైన తర్వాత, ఎన్నికల ఫలితాన్ని ప్రకటించడంతో ప్రక్రియను ముగించాలని మరియు ఎన్నికల నిర్వహణకు సంబంధించి ఏదైనా వివాదం ఎన్నికల వివాదానికి సంబంధించిన విషయంగా ఉంటుంది మరియు చట్టానికి అనుగుణంగా తగిన ట్రిబ్యునల్ ద్వారా పరిష్కరించబడుతుంది. అందువలన , హైకోర్టు, పైన పేర్కొన్న ఆదేశాన్ని ఇవ్వడాన్ని సమర్థించబడలేదు. ముసాయిదా ఓటర్ల జాబితా నుండి తమ పేర్లను తొలగించడాన్ని ప్రశ్నిస్తూ ఎన్నికల ప్రక్రియ నోటిఫై చేయడానికి చాలా ముందుగానే ప్రతివాదులు 1995 జనవరిలో రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేశారని ప్రతివాదుల తరఫున హాజరైన సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ కె. మాధవ రెడ్డి వాదించారు. ముసాయిదా ఓటరు జాబితాలో వారి పేర్లు కనిపించినప్పటికీ , నారాయణపూర్ గ్రామ వాసులకు అవకాశం ఇవ్వకుండా వాటిని తొలగించడం వాస్తవంగా కనుగొనబడింది. విచారణలో, 20 మంది అర్హులైన వ్యక్తుల పేర్లు కనుగొనబడ్డాయి , అయినప్పటికీ 1995 జూన్ 26న రిట్ పిటిషన్ నెం. 3060/95 లో హైకోర్టు జారీ చేసిన ఉత్తర్వులు తుదిగా అనుమతించినప్పుడు వారికి ఓటు హక్కును వినియోగించుకునే హక్కు నిరాకరించబడింది. ఎన్నికలలో పాల్గొనడానికి వారిని అనుమతించాలని ఇచ్చిన ఆదేశం, కోర్టు ఆదేశం ప్రకారం వారి ఓటు హక్కును వినియోగించకుండా నిరోధించడం ద్వారా నిరాశకు గురైంది ఈ ఆదేశాలు కోర్టు పరిధిలో ఉన్నది. అందువలన, రిట్ పిటిషన్ లో ఆదేశాలు ఇవ్వడాన్ని హైకోర్టు సమర్థించబడింది. రిట్ పిటిషన్ పెండింగ్ లో ఉన్న హైకోర్టు ఈ ఆదేశాన్ని ఇచ్చిందని , ఇది విచక్షణతో కూడుకున్నదని , రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 136 ప్రకారం ఉత్తర్వులలో జోక్యం చేసుకోవడంలో ఈ కోర్టు ఆలస్యం చేస్తుందని కూడా వాదించారు.

సంబంధిత వాదనలను ఆందోళనగా పరిశీలించిన తరువాత , మా పరిశీలన కోసం తలెత్తే ప్రశ్న ఏమిటంటే, హైకోర్టు ఆదేశాలు సమర్థించబడతాయా అని. మొదటిది, ప్రతివాది Nos.6-42, ముఖ్యంగా 20 మంది వ్యక్తులను ఎన్నికల ప్రక్రియ పూర్తయిన తర్వాత ఎన్నికల ప్రక్రియలో పాల్గొనడానికి అనుమతించడం , తత్ఫలితంగా ఎన్నికల ప్రక్రియలో హైకోర్టు జోక్యం చేసుకోవడం సమర్థించబడుతుందా.

ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 33 ప్రకారం, ఈ చట్టం కింద జరిగే ఎన్నికలు , వాటి కోసం రూపొందించిన నిబంధనలకు అనుగుణంగా , దాని కోసం నియమించిన అధికారికి సమర్పించిన ఎన్నికల పిటిషన్ ద్వారా తప్ప , ప్రశ్నించరాదు. ఈ చట్టం కింద నియమాలను రూపొందించే అధికారాన్ని వినియోగించుకొని , గ్రామ పంచాయతీలు , మండల పరిషత్తులు మరియు జిల్లా పరిషత్తుల నియమాలు , 1994 (సంక్షిప్తంగా, 'నియమాలు') కు సంబంధించి ఆంధ్రప్రదేశ్

పంచాయతీ రాజ్ ఎన్నికల ట్రిబ్యునల్స్ రూపొందించబడ్డాయి. చట్టంలోని నియమం 2 (1) ప్రకారం, గ్రామ పంచాయతీ సభ్యుడు, సర్పంచ్ లేదా ఉప-సర్పంచ్, మండలాధ్యక్షుడు (మరియు ఉపాధ్యక్షుడు) లకు ఎన్నికలు జరగవు. పరిషత్ మరియు మండల పరిషత్ ప్రాదేశిక నియోజకవర్గాల సభ్యుడు మరియు జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్ , (ఉపాధ్యక్షుడు) మరియు జిల్లా పరిషత్ ప్రాదేశిక నియోజకవర్గాల సభ్యులు, ఉప నియమం (2) లో నిర్వచించిన నిబంధనలకు అనుగుణంగా సమర్పించిన ఎన్నికల పిటిషన్ ద్వారా, సక్రమంగా ఎన్నికైనట్లు ప్రకటించబడిన అభ్యర్థికి వ్యతిరేకంగా (ఇకపై తిరిగి వచ్చిన అభ్యర్థి అని పిలవబడే) లేదా అటువంటి అభ్యర్థులందరికీ లేదా ఎవరికైనా వ్యతిరేకంగా ఇద్దరు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ మంది తిరిగి వచ్చిన అభ్యర్థులు ఉంటే ప్రశ్నించడానికి పిలవబడతారు.

నిబంధనలలోని రూల్ 12 (డి) (iii) ఈ క్రింది విధంగా ఎన్నికలను రద్దు చేయడానికి కారణాలను అందిస్తుంది:

> "ఎన్నికల ట్రిబ్యునల్ అభిప్రాయం ప్రకారం , ఎన్నికల ఫలితాలు , తిరిగి వచ్చిన అభ్యర్థికి సంబంధించినంత వరకు, ఏదైనా సరికాని స్వీకరణ తిరస్కరణ లేదా ఏదైనా ఓటును తిరస్కరించడం లేదా ఏదైనా చెల్లనిది స్వీకరించడం ద్వారా భౌతికంగా ప్రభావితమైతే , ఎన్నికల ట్రిబ్యునల్ తిరిగి వచ్చిన అభ్యర్థి ఎన్నికను చెల్లదని ప్రకటిస్తుంది".

రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 243 (0) ఎన్నికల విషయాలలో న్యాయస్థానాల జోక్యాన్ని నిషేధిస్తుంది. రాజ్యాంగంలో ఏమి ఉన్నప్పటికీ , ఉప-ఖండం (బి) కింద "ఒక రాష్ట్ర శాసనసభ రూపొందించిన ఏదైనా చట్టం ద్వారా లేదా దాని కింద అందించిన విధంగా అటువంటి అధికారికి సమర్పించిన ఎన్నికల పిటిషన్ ద్వారా తప్ప ఏ పంచాయతీ ఎన్నికను ప్రశ్నించకూడదు". అందువలన ఎన్నికల ట్రిబ్యునల్ కు సమర్పించిన ఎన్నికల పిటిషన్ ద్వారా తప్ప ఎన్నికల ప్రక్రియలో జోక్యం చేసుకోవడంపై రాజ్యాంగపరమైన నిషేధం ఉంది , ఇది సమర్థ శాసనసభ ద్వారా లేదా చట్టం ప్రకారం మరియు దాని కింద అందించిన పద్ధతిలో పిటిషన్ పెట్టవచ్చు. కోర్టుకున్న అధికారం ద్వారా సుదీర్ఘకాలం ఎన్నికల ప్రక్రియను నిలిపివేయడం అనేది సమగ్రమైనది కాదు.

ఎన్. పి. పున్నూస్వామి V. రిట్యూమింగ్ ఆఫీసర్ , నమక్కల్ నియోజకవర్గం మరియు ఇతరులు, (1952) SCR 218 కేసులో ఈ కోర్టు ,రాజ్యాంగ ధర్మాసనం ప్రజాస్వామ్య దేశాలలో శాసనసభలు నిర్వర్తించాల్సిన ముఖ్యమైన విధులను పరిగణనలోకి తీసుకుని , దేశంలో ఎన్నికలను సమయ పట్టిక ప్రకారం వీలైనంత త్వరగా ముగించడం మరియు ఎన్నికల నుండి ఉత్పన్నమయ్యే అన్ని

వివాదాస్పద విషయాలు మరియు అన్ని వివాదాలను ఎన్నికలు ముగిసే వరకు వాయిదా వేయడం, ఎల్లప్పుడూ మొదటి ప్రాముఖ్యత కలిగిన విషయంగా గుర్తించబడింది, తద్వారా ఎన్నికల కార్యకలాపాలు అనవసరంగా మందగించబడకపోవచ్చు లేదా పొడిగించబడకపోవచ్చు. సూత్రానికి అనుగుణంగా, ఎన్నికల చట్టం యొక్క పథకం ఏమిటంటే, "ఎన్నికల" ను ప్రభావితం చేయని దేనికీ ఎటువంటి ప్రాముఖ్యత ఇవ్వకూడదు; మరియు అది కొనసాగుతున్నప్పుడు ఏవైనా అవకతవకలు జరిగినట్లయితే మరియు అవి ఎన్నికలను నిర్వహించే చట్టం ప్రకారం "ఎన్నికల" ను కలుషితం చేసే ప్రభావాన్ని కలిగి ఉన్న వర్గం లేదా తరగతికి చెందినవి మరియు బాధిత వ్యక్తి దానిని ప్రశ్నార్థకంగా పిలవడానికి వీలు కల్పిస్తుంది; వాటిని ఎన్నికల పిటిషన్ ద్వారా ప్రత్యేక ట్రిబ్యునల్ ముందు తీసుకురావాలి మరియు ఎన్నికలు జరుగుతున్నప్పుడు ఏ కోర్టు ముందు వివాదానికి గురికాకూడదు.

లక్ష్మీ చరణ్ సేన్ మరియు ఇతరులు, మొదలైనవి V. ఎ. కె. ఎమ్. హసన్ ఉజ్జమాన్ మరియు ఇతరులు. మొదలైనవి., [1985] సప్లిమెంట్. 1 SCR 493 లో కూడా ఇదే సూత్రం నిర్దేశించబడింది. రాష్ట్ర శాసనసభకు ఎన్నికల ప్రక్రియ ప్రారంభమైన ఈ సందర్భంలో, ఎన్నికల తదుపరి కార్యకలాపాలకు హైకోర్టు తాత్కాలిక నిషేధాన్ని మంజూరు చేసింది. ఈ న్యాయస్థానం యొక్క రాజ్యాంగ ధర్మాసనం ఈ విధంగా తీర్పును ఇచ్చింది:

> "ఎన్నికల చట్టాల అధికారాలను పిటిషన్ లో ప్రశ్నించినందున, రిట్ పిటిషన్ ను ఆమోదించడంలో మరియు దానిపై రూల్ నిసీని జారీ చేయడంలో ఉన్నత న్యాయస్థానం తన అధికార పరిధిలోనే వ్యవహరించింది. కానీ, ఫిబ్రవరి 12, మరియు 19, 1982 నాటి మధ్యంతర ఉత్తర్వులను జారీ చేయడంను మరియు ఫిబ్రవరి 25, 1982 నాటి తీర్పు ద్వారా ఆ ఆదేశాలను ధృవీకరించడాన్ని సమర్థించబడలేదు. మొదటగా, ఆ ఉత్తర్వులను ఆమోదించడానికి హామీ ఇవ్వడానికి ఉన్నత న్యాయస్థానం ముందు ఎటువంటి ఆధారాలు లేవు. రిట్ పిటిషన్లోని ఆరోపణలు అస్పష్టమైనవి మరియు సాధారణ స్వభావం కలిగి ఉంటాయి, దీని ఆధారంగా ఎటువంటి ఉపశమనం ఇవ్వలేము. రెండవది, రిట్ పిటిషన్ ను ఆమోదించడానికి, అందులో తగు విధముగా ఆదేశాలు జారీ చేయడానికి ఉన్నత న్యాయస్థానంకు అధికార పరిధి లేనప్పటికీ, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం తన అధికారాన్ని వినియోగించుకుంటూ ఏ ఉన్నత న్యాయస్థానం కూడా ఎన్నికలను వాయిదా వేసే ధోరణి లేదా ప్రభావాన్ని కలిగి ఉన్న తాత్కాలిక లేదా ఇతర ఆదేశాలను జారీ చేయకూడదు.

ఇది సహేతుకంగా ఆసన్నమైంది మరియు దీనికి సంబంధించి రిట్ అధికార పరిధిని అమలు చేస్తారు.

ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం, అధికారికంగా పనిచేయడానికి హైకోర్టు స్వయంగా విధించిన పరిమితిని పాటించాలి, ఆదేశాలు జారీ చేయడానికి నిరాకరించడం ద్వారా లేదా ఆదేశాలు ఇవ్వడం ద్వారా, అనివార్యంగా శాసనసభల ఎన్నికలను నిరవధికంగా వాయిదా వేయడానికి దారితీస్తుంది, ఇవి మన ప్రజాస్వామ్యానికి పునాది మరియు రాజ్యాంగం పనితీరు యొక్క సారము రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 329 (బి) ప్రకారం ఓటర్ల జాబితా తయారీ , ప్రచురణ 'ఎన్నికల' ప్రక్రియలో భాగమా అనే వాస్తవంతో సంబంధం లేకుండా ఆ పరిమితిని గమనించాలి."

497వ పేజీలో ఇంకా ఇలా పేర్కొనబడింది:

"ఎన్నికల జాబితా తయారీ , ప్రచురణ అనేది ఎన్నికల ప్రక్రియలో భాగం కాదని భావించినప్పటికీ ఆర్టికల్ 329 (బి) ప్రకారం, ఉన్నత న్యాయస్థానం వివాదాస్పద మధ్యంతర ఉత్తర్వులను జారీ చేయకూడదు , దీని ద్వారా అది ఎన్నికల ప్రక్రియపై నియంత్రణను స్వీకరించడమే కాకుండా, దాని ఫలితంగా, శాసన సభకు ఎన్నికలు నిరవధికంగా వాయిదా పడే ప్రమాదం ఉంది".

స్టేట్ ఆఫ్ యు. పి. మరియు ఇతరులు వర్సెస్ ప్రధాన్, సంఘ్ క్షేత్ర సమితి మరియు ఇతరులు, [1995] సప్లిమెంట్స్ 2 SCC 305 వద్ద 331 లో గ్రామ పంచాయతీ ఎన్నికలను నిలిపివేయాలని కోరినప్పుడు అదే సూత్రాన్ని పునరుద్ఘాటించారు. కోర్టు ఈ విధంగా అభిప్రాయపడింది:

"ఉన్నత న్యాయస్థానం వైఖరిలో మరింత అభ్యంతరకరమైన విషయం ఏమిటంటే , రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 243 (0) లోని క్లాజ్ (ఎ) నియోజకవర్గాల డీలిమిటేషన్ లేదా ఆర్టికల్ 243-కె కింద చేసిన లేదా చేయాలనుకున్న అటువంటి సీట్ల కేటాయింపు మరియు ఏదైనా పంచాయతీఎన్నికకు సంబంధించిన ఏదైనా చట్టం యొక్క చెల్లుబాటును ప్రశ్నించడంతో సహా ఎన్నికల విషయాలలో కోర్టుల జోక్యంపై నిషేధం విధించినప్పటికీ , నియోజకవర్గాల డీలిమిటేషన్ యొక్క చెల్లుబాటు మరియు వాటికి సీట్ల కేటాయింపు గురించి ఉన్నత న్యాయస్థానం ప్రశ్నించింది. మేము , ఈ విషయంలో , మేఘరాజ్ కొఠారి v

డీలిమిటేషన్ కమిషన్, [1967] 1 SCR 400 = AIR (1967) SC 669 కేసులో ఈ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును సూచించవచ్చు. ఆ సందర్భంలో, డీలిమిటేషన్ కమిషన్ యొక్క నోటిఫికేషన్, దీని ద్వారా ఒక నగరం సాధారణ నియోజకవర్గంగా ఉండి , షెడ్యూల్డు కులాలకు కేటాయించినట్లు నోటిఫై చేయబడింది. వివాదాస్పద నోటిఫికేషన్ అనేది నియోజకవర్గాల డీలిమిటేషన్ లేదా రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 327 ప్రకారం చేసిన అటువంటి నియోజకవర్గాలకు సీట్ల కేటాయింపుకు సంబంధించిన చట్టం అని , డీలిమిటేషన్ కమిషన్ చట్టములోని సెక్షన్ల 8, 9 పరిశీలనలో అందులో వ్యవహరించే విషయాలు ఏ న్యాయస్థానం పరిశీలనకు లోబడి లేవని తేలింది. అటువంటి నిబంధనకు చాలా మంచి కారణం ఉంది , ఎందుకంటే సెక్షన్లు 8 మరియు 9 కింద చేసిన ఆదేశాలను అంతిమంగా పరిగణించకపోతే , ఫలితంగా ఏ ఓటరు అయినా , అతను కోరుకుంటే , కోర్టు నుండి కోర్టుకు నియోజకవర్గాల డీలిమిటేషన్ను ప్రశ్నించడం ద్వారా ఎన్నికలను నిరవధికంగా నిర్వహించవచ్చు. డీలిమిటేషన్ కమిషన్ చట్టము సెక్షన్ 8 లేదా సెక్షన్ 9 కింద మరియు ఆ చట్టము సెక్షన్ 10 (4) కింద ప్రచురించబడిన ఉత్తర్వులను పార్లమెంటు స్వయంగా రూపొందించిన చట్టం మాదిరిగానే ఉంచుతుంది, ఇది ఆర్టికల్ 327 కింద మాత్రమే చేయగలదు. 1950 నాటి డీలిమిటేషన్ చట్టము 8, 9 సెక్షన్లకు బదులుగా ఆర్టికల్ 327 స్థానంలో ఆర్టికల్ 243-సి, 243-కె మరియు 243(0)మరియు చట్టము సెక్షన్లు 2 (కెకె), 11-ఎఫ్ మరియు 12-బిబిని చదివితే, పంచాయతీ ప్రాంతాన్ని లేదా నియోజకవర్గాల డీలిమిటేషన్ ను , నియోజకవర్గాలకు సీట్ల కేటాయింపులను సవాలు చేయలేమని స్పష్టంగా తెలుస్తుంది లేదా డీలిమిటేషన్ కు ముందు ఎటువంటి అభ్యంతరాలు ఆహ్వానించబడలేదు మరియు ఎటువంటి విచారణ జరగలేదు అనే కారణంతో తప్ప కోర్టు అటువంటి సవాలును ఆమోదించలేకపోయింది. ఎన్నికల నిర్వహణకు నోటిఫికేషన్ జారీ అయిన తర్వాత కూడా ఈ సవాలును స్వీకరించలేకపోయారు. హైకోర్టు ఈ సవాలును స్వీకరించడమే కాకుండా , ఎన్నికల నోటిఫికేషన్ 31-8-1994 లో జారీ చేయబడిన తర్వాత సవాలు చేయబడినప్పటికీ , ఆరోపించిన ఫిర్యాదు యొక్క యోగ్యతలను కూడా పరిశీలించింది.

అందువల్ల, ఎన్నికల ప్రక్రియ ప్రారంభమైన తర్వాత , ఉన్నత న్యాయస్థానం ఒక రిట్ పిటిషన్ ను ఆమోదించినప్పటికీ లేదా ఇప్పటికే దాఖలు చేసినప్పటికీ, ఎన్నికల ప్రక్రియను నిలిపివేయాలని లేదా ఎన్నికల ప్రక్రియను కొత్తగా నిర్వహించాలని ఎన్నికల అధికారిని ఆదేశిస్తూ , ముఖ్యంగా ఎన్నికల

ప్రక్రియ ఇప్పటికే జరిగినప్పుడు , ఓటర్లు తమ ఓటు హక్కును వినియోగించుకోకుండా నిరోధించబడినప్పుడు, ఎన్నికల ప్రక్రియలో జోక్యం చేసుకోవడం సమర్థనీయం కాదని స్పష్టమవుతుంది. ముఖ్యంగా ఎన్నికలు ఇప్పటికే జరిగినప్పుడు , ఓటర్లు తమ ఓటు హక్కును వినియోగించుకోకుండా నిరోధించబడ్డారని ఆరోపించబడింది. చూసినట్లుగా , ఆ వివాదం ఎన్నికల వివాదం పరిధిలోకి వస్తుంది , అందువల్ల పరిష్కారం కోసం చట్టం వద్ద పరిష్కారం అందుబాటులో ఉంది.

ఈ పరిస్థితులలో , రిట్ పిటిషన్ సమర్థనీయమైనప్పటికీ , ఎన్నికల ఫలితాన్ని ప్రకటించకూడదని లేదా 20 మందికి కొత్తగా ఎన్నికలు నిర్వహించమని హైకోర్టు జారీ చేసిన ఉత్తర్వులు చట్టపరంగా సరైనది కాదని మేము భావిస్తున్నాము. రిట్ పిటిషన్ పెండింగ్ లో ఉన్న ఉన్నత న్యాయస్థానం, ఎన్నికల ప్రక్రియను నిలిపివేయాలని ఆదేశాలు జారీ చేయడం సమర్థించబడదు. ప్రతివాదులు మధ్యంతర ఉత్తర్వుల ద్వారా ఉపశమనానికి అర్హులు కాదని మేము పేర్కొన్నప్పటికీ , ఓడిపోయిన అభ్యర్థితో సహా ఏ అభ్యర్థిని ఎన్నికల ఖచ్చితత్వాన్ని ప్రచారం చేయడానికి ఈ ఉత్తర్వులు నిరోధించదని స్పష్టం చేయబడింది. చట్టము మరియు నిబంధనలలో పేర్కొన్న విధంగా ఎన్నికల పిటిషన్ ద్వారా పరిష్కారం పొందడానికి వారికి స్వేచ్ఛ ఉంది.

అప్పీళ్లు తదనుగుణంగా అనుమతించబడతాయి, కానీ ఈ పరిస్థితులలో, ఖర్చులు లేకుండా.

అప్పీళ్లు అనుమతించబడ్డాయి.